

Guía Docente				
Datos Identificativos			2015/16	
Asignatura (*)	Patrimonio Bibliográfico Documental e Arquivística	Código	710521003	
Titulación	Mestrado Universitario en Estudos Avanzados en Museos, Arquivos e Bibliotecas			
Descriptorios				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Mestrado Oficial	1º cuatrimestre	Primeiro	Obrigatoria	6
Idioma	Castelán			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Humanidades			
Coordinación	Perez Pais, Maria del Carmen	Correo electrónico	carmen.perez.pais@udc.es	
Profesorado	Alfaya Lamas, Elena	Correo electrónico	elena.alfaya@udc.es	
	Perez Pais, Maria del Carmen		carmen.perez.pais@udc.es	
Web				
Descrición xeral	A materia pretender introducir no ámbito do Patrimonio Bibliográfico-Documental: conceptos, problemas, perspectivas de futuro e fontes de información. Asimesmo, esta disciplina busca introducir a os/as alumnos/as nos procesos e técnicas da Arquivística de especial relevancia dentro do ámbito da Documentación como disciplina científica. Profundiza e amplía os coñecementos adquiridos nas asignaturas de Arquivística do grado e se centra nos seguintes elementos: a) Os conceptos e formulacións teóricas centrais no estudo da arquivística. b) Estudo do marco de normalización internacional. c) Se busca a aplicación práctica do estudado no marco conceptual e metodolóxico técnico.			

Competencias do título	
Código	Competencias do título
A1	CE1 ? Estar capacitado para investigar en temas de patrimonio cultural e bibliográfico documental
A2	CE2 ? Coñecer e manexar as técnicas museográficas e historiográficas
A3	CE3 ? Saber manexar e aplicar as novas tecnoloxías no eido do patrimonio cultural e bibliográfico documental
A6	CE6 ? Estar capacitado para a xestión en arquivos históricos e bibliotecas patrimoniais
A7	CE7 ? Coñecer o marco xurídico e as institucións que regulan a protección e conservación do patrimonio cultural e bibliográfico-documental
A8	CE8 ? Estar capacitado para a posta en valor e a difusión do patrimonio culturale bibliográfico documental
A9	CE9 ? Ter capacidade como xestor cultural e patrimonial
B1	CB6 ? Posuir e comprender os coñecementos que acheguen una base u oportunidade de ser orixinais no desenvolvemento e/ou aplicación de ideas a miúdo nun contexto de investigación
B2	CB7 ? Que os estudantes saiban aplicar os coñecementos adquiridos nunha base ou oportunidade de resolución de problemas en contornos novos ou pouco coñecidos dentro de contextos máis amplos (ou multidisciplinares) relacionados coa súa área de estudo
B3	CB8 ? Que os estudantes sexan capaces de integrar coñecementos e enfrontarse á complexidade de formular xuízos a partires dunha información que sendo incompleta ou limitada, inclúa reflexión sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas á aplicación dos seus coñecementos e xuízos.
B5	CB10 ? Que os estudantes posúan as habilidades de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando dun xeito que haberá de se en gran medida autodirixido ou autónomo
B6	CG1 ? Expresarse correctamente, tanto de xeito oral como escrita nas linguas oficiais da comunidade autónoma
B7	CG2 ? Dominar a expresión e a comprensión de xeito oral ou escrita dun idioma estranxeiro
B8	CG3 ? Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicación (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para o aprendizaxe ao longo da súa vida
B9	CG5 ? Entender a importancia da cultura emprendedora e coñecer os medios ao alcance das persoas emprendedoras

B12	CG8 ? Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade
C3	CT3 ? Habilidades para localizar e analizar información de fontes diversas
C5	CT5 ? Capacidade de innovar
C7	CT7 ? Traballar de forma autónoma e con iniciativa
C10	CT11 ? Ter capacidade para actualizar os coñecementos, metodoloxías e estratexias na práctica profesional

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe		Competencias do título	
Coñecer os principais conceptos, leis e políticas orientadas ao Patrimonio Bibliográfico-Documental.		AP1 AP7	CP10
Coñecer as fontes de información para a identificación, localización e tratamento do Patrimonio bibliográfico-documental e arquivístico.		AP3	BP8 BP9 CP3 CP10
Ter a capacidade para valorar e distinguir adecuadamente o Patrimonio bibliográfico-documental.		AP1	BP1 CP10
Posuir a capacidade para desenvolver novos recursos para potenciar o Patrimonio en bibliotecas, museos e arquivos no marco da converxencia.		AP3 AP8	BP3 BP5 BP6 BP8 BP9 BP12 CP5 CP7 CP10
Coñecer os principais conceptos e función dos Arquivos.		AP6 AP7	CP3 CP10
Coñecer as fontes electrónicas nas que localizar os documentos dos Arquivos nacionais e da UE		AP1 AP2 AP3 AP6 AP9	BP1 BP2 BP5 BP7 CP3 CP5 CP7 CP10
Ter a capacidade de describir e valorar dende una visión arquivística profesional documentación antiga e moderna.		AP8 AP9	BP1 BP2 BP3 BP12 CP3 CP5 CP7

Contidos	
Temas	Subtemas
MÓDULO 1. PATRIMONIO BIBLIOGRÁFICO-DOCUMENTAL	Tema 1. O Patrimonio bibliográfico-documental: concepto, marco lexislativo, características. Tema 2. Fontes de información para o Patrimonio bibliográfico-documental. Tema 3. Conservación e difusión.
MÓDULO 2. ARQUIVÍSTICA	Tema 1. Introducción á arquivística: concepto, funcións e historia. Tema 2. Localización e descrición do patrimonio documental dos arquivos. Tema 3. Conservación e restauración do patrimonio documental

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais

Traballos tutelados	A1 A2 A3 A6 A7 A9 B9 B12 C3 C5 C7	2	58	60
Sesión maxistral	A1 A2 B6 B7 B8 B12	24	0	24
Proba de resposta múltiple	B2 B3 B5	2	28	30
Lecturas	B1 B2 B3 C10	0	20	20
Prácticas a través de TIC	A6 A8 A9 B5 B7 B8 C3 C5 C7 C10	6	6	12
Atención personalizada		4	0	4
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado				

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Traballos tutelados	Estarán orientados á aplicación dos conceptos e técnicas da materia de forma autónoma por parte do alumnado, contando sempre coa atención personalizada e seguimento da docente. Desenvolveranse traballos de acordo ás pautas establecidas, e entregaranse na data fixada.
Sesión maxistral	Exposición de contidos teóricos, desenvolvemento de procedementos, visualización de exemplos e resolución de dúbidas por parte da profesora.
Proba de resposta múltiple	Proba obxectiva que consiste en formular unha cuestión en forma de pregunta directa ou de afirmación incompleta, e varias opcións ou alternativas de resposta que proporcionan posibles solucións, das que só unha delas é válida.
Lecturas	Inclúese baixo este epígrafe o resumo e comentario de lecturas, vídeos, conferencias, exposicións, etc. Trátase de actividades que permiten profundar nos contidos traballados.
Prácticas a través de TIC	Actividades de carácter práctico utilizando as tecnoloxías da información e a comunicación para adquirir coñecementos e habilidades relativas á materia.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Traballos tutelados	Este tipo de atención terá especial peso nos traballos tutelados, para os cales a docente irá marcando as pautas a seguir en cada caso, podendo propor as variacións ou modificacións necesarias. Con carácter xeral, e en todas as metodoloxías aplicadas, utilizaranse as tutorías presenciais, o correo electrónico e a plataforma informática da UDC.

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias	Descrición	Cualificación
Sesión maxistral	A1 A2 B6 B7 B8 B12	Valorarase a asistencia, a participación activa e as achegas de interese por parte dos estudantes.	10
Proba de resposta múltiple	B2 B3 B5	Exame tipo test.	20
Traballos tutelados	A1 A2 A3 A6 A7 A9 B9 B12 C3 C5 C7	Computará a adecuación ás pautas marcadas (contido e presentación), a aplicación dos coñecementos adquiridos, a coherencia entre a proposta e o seu desenvolvemento, as iniciativas persoais, a resolución de problemas, fontes e bibliografía utilizada, e entrega no prazo establecido.	70

Observacións avaliación
A avaliación das metodoloxías "Prácticas coas TIC" e "Lecturas" efectuarase do seguinte xeito: Valoración de resultados e claridade expositiva

Bibliografía básica

- Barbadillo, J. (2014). Apuntes sobre ISAD(G) y la descripción archivística normalizada. Gran Canaria: Anroart
- Bello Urgellès, Carmen; Borrell Crehuet, Àngels (2002). El patrimonio bibliográfico y documental: claves para su conservación preventiva. Gijón: Trea
- Bonal, J. L (2001). La descripción archivística normalizada: origen, fundamentos, principios y técnicas. Gijón: Trea
- Cruz Mundet, J. R. (2010). Manual de Archivística. Madrid: Fundación Germán Sánchez-Ruipérez
- Latorre, R. (2004). "La ISAD (G) y la gestión documental". En: La descripción multinivel en los archivos municipales. . Madrid: Consejería de Cultura y Deportes
- López Gómez, P (2005). "Fuentes para la historia local en el Archivo del Reino de Galicia: la administración y los ayuntamientos gallegos. Anuario Brigantino, 28: 277-302.
- López Gómez, P. (2002). "La evaluación de los estudios de Archivística en el último cuarto de siglo". . Documentación de las Ciencias de la Información, 25:129-146.
- Cruz Mundet, J. R. (2010). Manual de Archivística. Madrid: Fundación Germán Sánchez-Ruipérez
- Marsá Vila, María (1999). El fobdo antiguo en la biblioteca. Gijón: Trea
- Núñez, E. (2009). Organización y gestión de archivos. Gijón: Trea
- Prieto Gutiérrez, Juan José (2013). Plan de seguridad en bibliotecas: la protección del patrimonio documental. Gijón: Trea
- Tugores, Francesca; Planas, Rosa (2006). Inntroducción al patrimonio cultural. Gijón: Trea
- Vives, Josep (coord.) (2009). Digitalización del patrimonio: archivos, bibliotecas y museos en la red. Barcelona: UOC
- ABREU GÓMEZ, L. ?Por uma semántica do patrimonio cultural?. Revista Ibero-Americana de Cencias da Informação, v. 9, n  2 (2016), pp.440-459
- BELLO URGELL S, C., Borrell Crehuet, A. Patrimonio bibliográfico y documental: claves para su conservación preventiva. Gijón: Trea, 2002
- LAGO CARBALLO, N. GÓMEZ VILLEGAS (eds.), La edición española e iberoamericana (1936-1975). Buenos Aires: FCE, 2007
- CRUZ MUNDET, J.R., Manual de archivística. Madrid: Fund. Germán Sánchez Ruipérez, 2001
- DIEGO J. L. de (ed.), Editores y políticas editoriales en Argentina, 1880-2000. Buenos Aires, FCE, 2006
- ESTIVILL I RIUS, A., GAC N GARCÍA, L., SUL  DUESA, A., Las colecciones digitales patrimoniales españolas: políticas de colección y presentación. BiD, n  25, (2010). <http://bid.ub.edu/25/estivill2.htm>
- FONTALS MERILLAS, O. La educación patrimonial: Del patrimonio a las personas. Gijón: Trea, 2013
- FORNI S, Z., García Quiroga, R. Factores de degradación intr secos en los libros: la naturaleza del material bibliográfico. BiD, n  32 (2014)
- GASPAROTO DE OLIVEIRA, Preserva  o do acervo audiovisual. Revista Ibero-Americana de Cencias da Informação, v. 9, n  2 (2016), pp. 460-475
- HERREROS MORILLAS, J.L., Tratamiento y difusión cultural del libro antiguo: ditectrices metodológicas y guía de recursos. Gijón: Trea, 2004
- JARAMILLO, O., MARÍN AGUDELO, S.B., El patrimonio bibliográfico en la biblioteca pública: memorias locales e identidades nacionales. El profesional de la Información, vol. 23, n  4 (2014), pp. 425-432
- LÓPEZ GOMEZ, P., Fuentes para la historia local en el archivo del Reino de Galicia. Anuario Brigantino, n  28, pp.227-302, (2005)
- MARSA VILA, M., El fondo antiguo en la biblioteca. Gijón: Trea, 1999
- MORONI, M. ?Identificación y clasificación de fondos documentales y fotográficos para la construcción de los 'relatos de la memoria'. Esta antigua tierra que somos, Guatrach  1908-2008?. Quinto Sol. n 13, (2009), pp. 179-185
- NÚÑEZ, E., Organización y gestión de archivos. Gijón: Gijón: Trea, 2009
- PEDRAZA GARCÍA, MJ. Comercio y tasaci n del libro antiguo: análisis, identificación y descripción. Zaragoza. Pressas Universitarias, 2003
- PEDRAZA GARCÍA, MJ., Percepción museogr fica de la biblioteca histórica o patrimonial: perspectivas y reflexionesnen torno a los fondos y libros antiguos. El profesional de la Información, vol. 22, n  5 (2013), pp. 440-447
- PRIETO GUTIERREZ, J.J., Plan de seguridad en bibliotecas. Prevención del patrimonio documental. Gijón: Gijón: Trea, 2013
- POLO PUJADAS, M. El libro como obra de arte y documento especial. Anales de Documentación, vol. 14, n  1, pp. 22-40.
- RAMOS, L.F., Arquero, R. (coord.), Europeana: la plataforma del patrimonio cultural europeo. Gijón: Gijón: Trea, 2015
- PRIETO GUTIERREZ, J.J., Plan de seguridad en bibliotecas: La protección del patrimonio documental. Gijón: Trea, 2013
- SAGASTIZ BAL, L., La edición de libros en la Argentina. Una empresa de cultura. Buenos Aires, EUDEBA, 1995
- TUGORES, F., PLANAS, R., Introducción al patrimonio cultural. Gijón: Trea, 2006
- VIVES, J. (COORD.), Digitalización del patrimonio: archivos, bibliotecas y museos en la red. Barcelona: UOC,2009

Bibliografía complementaria	- (). Anales de Documentación. http://revistas.um.es/analesdoc/index - (). BiD. http://www.ub.es/biblio/bid/ - (). Boletín de la ANABAD. ANABAD - (). Peca Complutense. http://www.ucm.es/BUCM/peca/ - (). El Profesional de la Información. http://www.elprofesionaldelainformacion.com/ - (). Revista Española de Documentación Científica. http://redc.revistas.csic.es/index.php/redc - (). Revista General de Información y Documentación. Universidad Complutense
------------------------------------	--

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Arquivos Municipais e Historia Local/710521024

Organización e Xestión de Arquivos Históricos e Bibliotecas Patrimoniales/710521022

Arquivos, Bibliotecas e Novas Tecnoloxías/710521021

Políticas Culturales e Lexislación/710521012

Patrimonio e Documentación Audiovisual/710521029

Proxectos de Dixitalización/710521026

Historia dos Arquivos e as Bibliotecas/710521020

Márketing Cultural e da Información/710521013

Observacións

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente de acordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías